

Leo Trotskij

Är seger möjlig i Spanien?

23 april 1937

[Från *Oppositionens bulletin* (ryska), nr. 56-57, juli-augusti 1937. Undertecknat "Cruz".]

Låt oss än en gång summera grundläggande fakta. Francos armé byggdes upp under direkt skydd av Azaña, dvs. folkfronten, inklusive de socialdemokratiska och stalinistiska och senare även anarkistiska ledarna.

Krigets långvariga karaktär är en direkt följd av folkfrontens konservativa borgerliga program, dvs. av den stalinistiska byråkratin.

Ju längre folkfrontspolitiken bibehåller sitt grepp över landet och revolutionen, desto större är risken för utmattning och besvikelse hos massorna och militär seger för fascismen.

Ansvar för denna situation vilar helt på stalinisterna, socialdemokraterna och anarkisterna, mer exakt på deras ledare, som enligt Kerenskij, Tseretelis, Eberts, Scheidemanns, Otto Bauers och liknandes modell, underordnade den folkliga revolutionen under borgarklassens intressen.

Innebär detta att en *militär* seger för Largo Caballeros över Franco är otänkbar med en fortsättning av den nuvarande politiken? Det går inte att på förhand beräkna de två motsatta lägrens materiella och moraliska resurser. De aktuella styrkeförhållandena kan enbart testas under kampens gång. Men vi är inte intresserade av *militär* seger i sig, utan av *revolutionens* seger, dvs en seger för en klass över en annan. Det är nödvändigt att av all kraft hjälpa de republikanska trupperna, men en seger för Largo Caballeros armé över Francos skulle fortfarande inte innebära en seger för revolutionen – långt därifrån.

"Vad för slags revolution har ni i åtanke" begär Folkfrontens filistéer att få veta av oss, "en demokratisk eller en socialistisk? En seger för Largo Caballeros armé över Francos skulle betyda demokratin seger över fascismen, dvs framåtskridandets seger över reaktionen."

Man kan inte lyssna på dessa argument utan ett bittert leende. Innan 1934 förklarade vi outtröttligt för stalinisterna att även under den imperialistiska epoken är demokratin att föredra före fascismen, dvs där det äger rum fientliga sammanstötningar mellan dem, är det revolutionära proletariatet alltid skyldigt att stödja demokratin mot fascismen.

Vi tillfogade dock alltid: Vi kan och får inte försvara den borgerliga demokratin med borgerligt demokratiska medel, utan med klasskampens metoder, som i sin tur banar väg för att ersätta den borgerliga demokratin med proletariatets diktatur. Detta betyder framför allt att när proletariatets parti försvarar den borgerliga demokratin, även med vapen i hand, så tar det inget ansvar för den borgerliga demokratin, går inte med i dess regering, utan upprätthåller full kritik- och handlingsfrihet i förhållande till alla Folkfrontens partier, och förbereder på detta sätt störtandet av den borgerliga demokratin i nästa stadium.

Varje annan politik är ett brottsligt och hopplöst försök att använda arbetarnas blod som cement för att hålla ihop en borgerlig demokrati som *oundvikligen är dömd att kollapsa oavsett den omedelbara utgången av inbördeskriget.*

"Men du ignorerar bönderna!" ropar några virrpannor som har förläst sig på de eländiga Komintern-sammanställningarna av årgång 1923-29. De som allra mest högljutt anklagar oss för att "ignorera" bönderna är de herrar som förråder böndernas *revolutionära intressen* i namn av enhetsfronten med jordägarna. De spanska bönderna har tillräckligt bra visat sin ivriga önskan att stå skuldra vid skuldra med proletariatet. Allt som krävs är att proletariatet

börjar expropriera de jordägande utsugarna och ockrarna. Men det är just stalinisterna och deras nya elever, "socialisterna" och "anarkisterna" (?!), som har hindrat proletariatet från att lägga fram ett revolutionärt jordbruksprogram.

Stalin-Caballero-regeringen försöker med all kraft att ge sin armé karaktären av en "demokratisk" väktare till försvar för privategendomen. Det är kärnan i Folkfronten. Allt annat är frasmakeri. Just därför banar Folkfronten väg för fascismens seger. Den som inte förstått detta är döv och blind.

Är det möjligt för kapitalets demokratiska väktare att *militärt* besegra dess fascistiska väktare? Det är möjligt. Men eftersom den fascistiska väktaren motsvarar kapitalets krav mycket bättre under denna epok, skulle en militär seger för Stalin-Caballero varken vara säker eller varaktig. *Utan den proletära revolutionens skulle "demokratins" seger bara innebära en omväg på vägen till samma fascism.*

Andrés Nin medger att revolutionen har "kastats tillbaka" som ett resultat av det spanska proletariatets heroiska kamp. Nin glömmer att tillfoga: i direkt samarbete med POUM:s ledning, som "kritiskt" anpassat sig till socialisterna och stalinisterna, dvs till bourgeoisin, i stället för att ständigt ställa sitt eget parti mot alla andra partier och därigenom förbereda proletariatets seger. Konsekvenserna av denna ödesdigra politik av vankelmod och anpassning förutsåg vi redan för sex år sedan, i början av den spanska revolutionen. Vi rekommenderar varje tänkande arbetare att åter läsa vår polemik med Nin, i hundratals brev och artiklar. Nins nuvarande vankelmod är en direkt konsekvens av hans vankelmod av går.

Nin säger: "Reaktionen har stärkts efter det att vi uteslöts från den katalanska regeringen." I själva verket borde han ha sagt: "Vårt deltagande i den katalanska regeringen gjorde det möjligt för borgarklassen att stärka sig själv, driva ut oss, och öppet slå in på reaktionens väg."

På sätt och vis är POUM fortfarande delvis kvar i Folkfronten. Ledarna för POUM försöker klagande *övertyga* regeringen att välja den socialistiska revolutionens väg. POUM-ledarna försöker respektfullt att få CNT-ledarna att äntligen förstå den marxistiska läran om staten. POUM-ledarna ser sig själva som "revolutionära" rådgivare till Folkfrontens ledare. Denna inställning är ofruktbar och ovärdig för en revolutionär.

Det är nödvändigt att öppet och djärvt mobilisera massorna mot Folkfronts-regeringen. Det är nödvändigt att inför de syndikalistiska och anarkistiska arbetarna avslöja förräderierna från de herrar som kallar sig anarkister, men som i själva verket har visat sig vara simpla liberaler. Det är nödvändigt att skoningslöst hudflänga stalinismen som bourgeoisins värsta agenter. Det är nödvändigt att ni själva känner er som ledare för de revolutionära massorna, inte som rådgivare till den borgerliga regeringen.

En rent militär seger för den borgerliga Stalin-Caballero-regeringens demokratiska armé är naturligtvis möjlig. Men vad skulle bli dess omedelbara resultat?

De nuvarande våldshandlingarna mot arbetarorganisationerna, framför allt vänster, i namn av arméns "disciplin" och "enhet" är ingenting annat än en bonapartismens skola. Det som står på spel är inte den proletära arméns interna disciplin, utan proletariatets militära underordning under bourgeoisin. En militär seger skulle i hög grad höja självförtroendet hos den "republikanska" arméns ledande cirkel och definitivt genomsyra dem med bonapartistiska tendenser.

Å andra sidan skulle en militär seger som betalas med arbetarnas blod stärka det proletära avantgardets självmedvetenhet och beslutsamhet. Med andra ord skulle *en seger för kapitalets republikanska armé över den fascistiska armén oundvikligen medföra utbrott av inbördeskrig i det republikanska lägret.*

I detta nya inbördeskrig kan proletariatet segra endast om det leds av ett revolutionärt parti som vet hur det ska vinna arbetarmajoritetens och de halvproletära böndernas förtroende. Om det i det kritiska ögonblicket inte finns ett sådant parti, hotar inbördeskriget i det republikanska lägret att leda till en seger för bonapartismen, vilken till sin natur skulle skilja sig mycket lite från general Francos diktatur. Det är därför som folkfrontspolitiken är en omväg till exakt samma fascism.

På samma sätt som Azaña förberedde och beväpnade Francos armé, så förbereder Caballero, denne Azaña nummer 2 bakom en socialistisk mask, en Franco-armé nummer 2, under ledning av en spansk Cavaignac eller Galliffet, bakom masken av en "republikansk" general. Den som inte kan inse detta förtjänar bara förakt!

I *La Batalla* den 4 april hittar vi "tretton villkor för seger." Alla dessa har karaktären av *råd* som POUM:s centralkommitté erbjuder myndigheterna. POUM kräver "sammankallandet av en kongress med delegater från arbetar- och bondefackföreningarna samt soldaterna." Till formen verkar det röra sig om en kongress av arbetar-, bonde- och soldatdeputerade. Men problemet är att POUM högaktningfullt föreslår att den borgerligt-reformistiska regeringen själv ska inkalla en sådan kongress, som sedan "fredligt" skulle ersätta den borgerliga regeringen. En revolutionär paroll har förvandlas till en tom fras!

Den fjärde punkten säger: "För skapandet av en armé som kontrolleras av arbetarklassen." Borgarklassen i allians med reformisterna skulle ges i uppdrag att skapa en armé som Nin kommer att kontrollera. I den mest avgörande frågan, den om armén, uppenbaras POUM-ledarnas livlösa ståndpunkter i sin mest dödliga form. Armén är ett vapen för den härskande klassen och kan inte vara något annat. Armén kontrolleras av den som för befälet över den, dvs av den som innehar statsmakten. Proletariatet kan inte "kontrollera" en armé som har skapats av borgarklassen och dess reformistiska lakejer. Det revolutionära partiet kan och måste bygga sina celler i en sådan armé, förbereda de avancerade delarna av armén att gå över till arbetarnas sida. Denna grundläggande revolutionära uppgift trollas bort av POUM:s centralkommitté med sockrade utopier om arbetarnas "kontroll" över borgarklassens armé. POUM:s officiella ståndpunkt är genomsyrad av ambivalens. Det kan inte vara annorlunda: ambivalens utgör centrismens väsen.

"Revolutionen har gått tillbaka", förkunnar Nin djupsinnigt, och förbereder i själva verket bara ... sin egen reträtt. Eller kanske Nin gör sig redo att stoppa den tillbakagående revolutionen på det *demokratiska stadiet*? Hur? Uppenbarligen med hjälp av varmlufts-bromsar. Om Nin klarade av att tänka igenom sina egna ord, skulle han förstå att *så länge dessa ledande herrar förhindrar att revolutionen leder fram till proletariatets diktatur, kommer det oundvikligen att falla tillbaka till fascism*. Så var det i Tyskland, så det var det i Österrike, så det kommer att bli i Spanien – bara på mycket kortare tid. Det är nödvändigt att fullfölja sina tankegångar till deras slut.

När Nin säger att de spanska arbetarna fortfarande kan gripa makten med fredliga medel, så framför han en ren lögn. Redan nu ligger makten i händerna på de militära ledarna och byråkratin i allians med stalinisterna och anarko-reformisterna. I sin kamp mot arbetarna stödjer sig dessa herrar på den utländska bourgeoisien och sovjetbyråkratin. Att under dessa omständigheter tala om ett fredligt maktövertagande är att lura sig själv och arbetarklassen.

I samma tal (i slutet av mars) sade Nin att de vill ta vapnen ifrån arbetarna och rekommenderade att arbetarna inte skulle överlämna sina vapen. Detta råd är givetvis korrekt. Men när en klass vill avväpna en annan, och den andra klassen, dvs proletariatet, vägrar att överlämna sina vapen, då betyder det att inbördeskrig står för dörren. Det felaktiga och skönmålade perspektivet att erövra makten på fredlig väg upphäver helt och hållet Nins radikala argumentation om proletariatets diktatur. Dessutom är kärnan i Nin s politik just det skönmålade

perspektivet. Det gör att han kan undvika att dra praktiska slutsatser från sina radikala argument och att fortsätta politiken av centriskistisk vacklan. Nins reaktionära förföljelse av "trotskister", dvs. av sanna revolutionärer som motverkar Nins anspråk på att vara en bolsjevik, är ett direkt resultat av hans behov av ett rosenrött perspektiv.

Det är mycket typiskt att Nin inte säger klart och tydligt *exakt vilka* som vill ta vapnen från arbetarna, trots att det är en direkt skyldighet för en revolutionär att namnge de kontrarevolutionära planernas upphovsmän, att brännmärka dem och deras partier, och att göra dem förhatliga i folkmassornas ögon.

Det räcker inte att säga till arbetarna: "Ge inte upp era vapen." Man måste lära arbetarna att avväpna de som vill ta vapnen från arbetarna.

POUM:s politik misslyckas helt, både till innehåll och ton, att motsvara situationens allvar. POUM-ledningen tröstar sig själv genom att tänka att det är "mer avancerat" än de andra partierna. Men det räcker inte. Man borde inte jämföra sig med de andra partierna, utan med händelserna, med klasskampens förlopp. I sista hand kommer revolutionens öde inte att avgöras av pompösa ministrar eller av partikommittéer, med sina intriger och planer, utan av de miljontals arbetarna och bönderna å ena sidan, och den spanska och världens bourgeoisie å den andra.

Nins internationella politik är lika felaktig som hans inrikespolitik. "Vi är inte för Fjärde internationalen, vi är inte trotskister", bedyrar och urskuldar sig POUM-ledarna ständigt. Samtidigt deklarerar de att de baserar sig på Marx' och Lenins idéer. Fel! Utanför Fjärde internationalens linje finns bara Stalin-Caballeros linje. POUMs ledarskap sicksackar hjälplöst mellan dessa två linjer. Nins, Andrades och Gorkins konst består i – till skillnad från Marx' och Lenins lära – av att undvika att tydligt formulera problemen, göra exakta analyser och ärligt svara på kritik. Av just denna anledning överrumplas de vid varje ny fas av revolutionen. Och det värsta erfarenheterna ligger fortfarande framför oss!

Säg mig vem du umgås med så ska jag säga dig vem du är! POUM:s ledarskap är lierat med den ynkliga opportunistiska klicken i det tyska SAP, som är stalinisternas lakejer, med ledarna för det brittiska Independent Labour Party, som har förlorat all rätt att existera, och med andra halvopportunistiska och halvt äventyrspolitiska grupperingar, utan något program, utan revolutionär skolning och utan framtid. Säg mig vem du umgås med så ska jag säga dig vem du är. POUM-ledarnas internationella politik kompletterar bara deras centriskistiska vacklan på den inrikespolitiska nivån.

Man måste – klart, beslutsamt och djärvt – klippa av navelsträngen till den borgerliga allmänna opinionen. Det är nödvändigt att bryta med de småborgerliga partierna, inklusive de syndikalistiska ledarna. Det är nödvändigt att tänka igenom situationen till slutet. Det är nödvändigt att vända sig till massorna, till deras lägsta och mest förtryckta skikt. Det är nödvändigt att sluta söva dem med illusioner om att en framtida seger kommer att uppstå av sig själv. Det är nödvändigt att säga dem sanningen, hur besk den än må vara. Det är nödvändigt att lära dem att misstro kapitalets småborgerliga agenter. Det är nödvändigt att lära dem att lita till sig själva. Det är nödvändigt att oskiljaktigt knyta ert öde med deras. Det är nödvändigt att lära dem att bygga sina egna kamporgan – sovjetter – i motsatsställning till borgarstaten.

Kan man förvänta sig att POUM:s ledning kommer att genomföra en sådan vändning? Tyvärr lämnar erfarenheten av sex års revolution inget utrymme för sådana förhoppningar. Revolutionärerna i POUM, liksom utanför, skulle vara bankrutta om de begränsade sin roll till att "övertyga", "vinna över" Nin, Andrade, Gorkin, på samma sätt som de senare försöker vinna över Largo Caballero, Companys, o.a.. Revolutionärerna måste vända sig till arbetarna,

till de djupa lagren, mot Nins tvekan och vacklan. Enhet i den proletära fronten betyder inte kapitulation inför centristerna. Revolutionens intressen står högre än partiets formella enhet.

Hur många medlemmar har POUM nu? Vissa säger 25.000, andra 40.000. Denna fråga är dock inte av avgörande betydelse. Varken 25.000 eller 40.000 kan i och för sig garantera seger. Frågan avgörs av förhållandena mellan partiet och arbetarklassen å ena sidan, och mellan arbetarklassen och de förtryckta massorna på landsbygden å den andra. Fyrtio tusen medlemmar med ett tvekande och vankelmodigt ledarskap förmår enbart att skingra proletariatet och därmed bana väg för en katastrof. Tio tusen, med en fast och lyhörd ledning, kan finna vägen till massorna, bryta bort dem från stalinisternas och socialdemokraternas inflytande, från kvacksalvarna och gaphalsarna, och garantera dem inte bara en episodisk och oviss seger för de republikanska trupperna över de fascistiska trupperna, utan en *total seger för de arbetande över utsugarna*. Det spanska proletariatet har tre gånger visat att den förmår genomföra en sådan seger. Hela frågan ligger i ledarskapet!

Översättning: *Martin Fahlgren*